

det vil altsaa sige, at han vil meddele en Resolution for Minimum af Salgsummerne, naar Bestyrelsen gjør Indstillinger om at sælge for saadanne Kjøbesummer, som Ministeren anser for passende. Jeg forlanger, det vil jeg udtrykkelig fremhæve, ikke nogen Begunstigelse for Fæsterne; jeg har kun det Formaal at faae denne Lov anvendt paa Ringsted Kloster. Jeg har det Ønske, at efterat en Generation af Fæstere er stegen i Graven efter denne Lovs Udgivelse, det da maa vise sig, at denne Lov kan blive gjort anvendelig paa Godset, naar Bestyrelsen, som har det moralske Ansvar i Opinionen, vil gjøre, hvad man tror er dens Pligt. Jeg skulde mene, at en Bestyrelse, der bestaar af to Amtmænd, nemlig Amtmændene for Sorø Amt og for Vestsø Amt, skulde have en vis officiel Fornemmelse af, at den, naar den sidder som Bestyrelse for et stort Gods, der er betroet af det Offentlige, jeg formoder af Indenrigsministeren eller ialtsald af Justitsministeren, ikke kan gjøre dette uden at opfylde, hvad der er Tidens Fordringer, og hvad der er Amtmændenes Forpligtelser. Tidens Fordringer ere at affstatte Gaardforpagtninger — og af saadanne er der ikke saa faa paa Ringsted Klosters Gods — og at omdanne Fæstegodset til Selveiendom, og Amtmændene have særlig den Forpligtelse at „værne om Fæstebøndernes Rettigheder, at der sker dem Skjel og Ret“, og det, tror jeg nu, bestaar deri, at der gives dem ved en Lovbestemmelse Udgang til at kunne blive Selveiere. Jeg siger altsaa, at jeg ikke forlanger nogen Begunstigelse for Fæsterne, men jeg ønsker denne Sag sat i Bevægelse, og dertil haaber jeg, at den høitærede Minister vil hde sin Bistand. Dette er nu om Sagen i Almindelighed, og dette er til Begrundelse af den første Del af mit Spørgsmaal.

Den anden Del af mit Spørgsmaal, som jeg nu vil tillade mig at gaa over til, gaar ud paa, om Ministeren vil foranledige Bestyrelsen af Idekommisjet til at udbyde Stederne til Salg. Det er ikke nok for Fæsterne, at Bestyrelsen faar af Ministeren en Resolution for at kunne sælge, men saa lader være at sælge og bliver siddende som hidtil, forholder sig taus, ligesom den har gjort i de sidste 6 Aar. Jeg maa her fremhæve, at jeg ikke tror, at Ministeren efter den bestaaende Lovgivning kan paalægge Bestyrelsen at sælge, men jeg tror, at Ministerens Tilskyndelse til Bestyrelsen om at sætte denne Sag paanly i Bevægelse, navnlig til Forlig med Kjøbenhavns Magistrat, kan virke overordentlig meget. Jeg skulde mene, at Kjøbenhavns Magistrat har en vis

indre Tilskyndelse ogsaa i Pengespørgsmaalet til at faae den Sag afgjort snart. Skal Magistraten vente, indtil den Vigtigste Slægt er uddød, med at komme i Besiddelse af dette Gods, vil det være maaste i Aarhundreder; men jo før Salg finder Sted, desto snarere faar Magistraten sin Andel af Kjøbesummerne til Anvendelse, og det har dog nok i Forretningsslivet en Del at sige. Det kunde maaste tænkes, at Bestyrelsen ved nu at ville iværksætte Salget kunde opnaa, at Magistraten modererede sine Krav med under $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen. Det foreskriver mig, at Udsalbet af Sagen ved Høiesteret maatte være et Motiv, en Bevæggrund for Bestyrelsen til at forsøge en lempelig Forhandling og et mindeligt Forlig, og det er dertil, den sidste Del af min Forepørgsel sigter. — Som jeg har sagt, er Ringsted Klosters Bøndergods en betydelig Besiddelse; 455 Tdr. Hartforn i Sjællands bedste Egne ere efter min Mening Noget, som vel er værd at drøfte Fremtiden for. Der blev her under et af de Lovforslags Behandling, som ere indbragte om Selveie af det ærede Medlem for Odense Amts Ade Valgfreds (Monrad), fremsat forskjellige Bemærkninger om Størrelsen af Indfæstning og Landgilde, og det blev da oplyst tildels af et æret Medlem, at Indfæstningerne ere stegne overordentligt. Naar jeg nu vil gjøre det aldeles indlysende for hele Verden, at Ringsted Klosters Gods er stærkt betyngt og derfor særdeles anbefaleligt til at faae Selveiendom indført, skylder jeg at levere Beviset for, hvilke uhyre Byrder Bestyrelsen lægger paa Eiendommene, som den har under sig, og hvorledes Byrderne saa at sige voxe med Lavens Størrelse fra det ene Aart til det andet. Det er nu omtrent 100 Aar siden, at Frederik den Sjette som Kronprinds og hans Naadgivere, de gamle Bøndevener, udstedte Fæsteloven af 1787 om Jorddrøt og Fæstebønder, som var et stort Foretagende af Lovgivning i sin Tid. Nu efter Hundrede Aars Forløb — og vi staa nu fire à fem Aar fra det Dieblis, da vi skulle have en Secularfest for Stavnsbaandets Løsning — nu er det vel værdt at se, hvorledes disse

Rettelse.

Sp. 1972 S. 23 f. o.: „saavel i Amerika som i Norge“, læs: „i Amerika og som paatant i Norge.“